

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยมีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 1,043 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน ประจำปีการศึกษา 2553 จำนวน 281 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ของ เกรจซีและมอร์แกน (Kerjcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างข้าราชการครู จำนวน 281 คน

3. การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 43-44) โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 จำแนกครูที่มีผู้บริหารสถานศึกษาตามตัวแปรต้น คือ ประเภทของสถานศึกษา แล้วคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ โดยเทียบสัดส่วนจากขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวน 281 คน

ขั้นที่ 2 สุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ได้โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ดังปรากฏในตารางที่ 1 (บุญชม ศรีสะอาดและบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 42)

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกเป็นรายอำเภอและประเภทของสถานศึกษา

อำเภอ	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ประเภทของสถานศึกษา		ประเภทของสถานศึกษา	
	ประถม	ขยาย โอกาส	ประถม	ขยาย โอกาส
บางละมุง	125	245	33	66
ศรีราชา	242	215	65	58
สัตหีบ	137	79	37	22
รวม	504	539	135	146
รวมทั้งสิ้น	1,043		281	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับประเภทของสถานศึกษาและประสบการณ์การบริหาร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เป็นคำถามเกี่ยวกับประเภทของสถานศึกษา ได้แก่ ประถมศึกษา และขยายโอกาสทางการศึกษา และประสบการณ์การบริหารของผู้บริหาร ได้แก่ ประสบการณ์การบริหารงานน้อยกว่า 10 ปี และประสบการณ์การบริหารงาน ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษา คือ 1) การระดมวิสัยทัศน์ชัดเจน 2) การถือฤทธการยอมรับเป้าหมายของกลุ่ม 3) การให้การสนับสนุนผู้
ความเป็นรายบุคคล 4) การกระตุ้นทางปัญญา 5) การเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม 6) การคาดหวังผล
การปฏิบัติงานของผู้ตามในระดับสูง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา คือ 1) การเป็น
บุคคลที่รอบรู้ 2) การมีรูปแบบความคิด 3) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม
5) การคิดอย่างเป็นระบบ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามแนวคิดของเลทวูดและเจนซี (Leithwood & Jantzi, 1996, p. 510) และองค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวคิดของเซนเง (Senge, 1990, pp.139-269)

2. ร่างแบบสอบถามจากหลักการและทฤษฎีในข้อ 1 เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้ความเห็นชอบตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

3. เสนอแบบสอบถามต่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบข้อรายการคำถามที่มุ่งวัดองค์ประกอบในเนื้อหา และใช้ภาษา ความครอบคลุมในเนื้อหาตลอดจนข้อเสนอแนะอื่น ๆ ให้มีความถูกต้องและชัดเจน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) โดยใช้เกณฑ์ความคิดเห็นสอดคล้องกันกับผู้เชี่ยวชาญ 3 ใน 5 คน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีรายนามดังต่อไปนี้

3.1 รศ.ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด

อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.2 ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู

อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.3 นายอัสนีย์ ศรีสุข

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

3.4 ดร. วัฒนา กลิ่นข

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ชลบุรี เขต 3

3.5 นายวัชรินทร์ ศรีเปารยะ

ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านทุ่งกรด สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถามที่ได้นิยามไว้ในแต่ละตอนและคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา จำนวน 25 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

5. เสนอแบบสอบถามต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขเป็นขั้นตอนสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try – Out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

6.1 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างค่าเฉลี่ยรายข้อกับค่าเฉลี่ยรวมของแบบสอบถามแต่ละด้าน (Item Discrimination) และได้ค่าสหสัมพันธ์ (r) รายข้อของแบบสอบถามแต่ละตอน ดังนี้

6.1.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ระหว่าง .52 ถึง .87

6.1.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ระหว่าง .42 ถึง .87

6.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202 – 204) และได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามแต่ละฉบับ ดังนี้

6.2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = .97

6.2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = .96

7. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ที่กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการ เก็บรวบรวมข้อมูล

2. จัดส่งแบบสอบถามจำนวน 281 ฉบับ ไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

3. ได้รับแบบสอบถามคืนเป็นจำนวนทั้งสิ้น 281 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรม

สำเร็จรูป โดยการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม และการแปลความหมายของคะแนนที่กำหนดไว้ และเทียบกับเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 22 – 25) ดังนี้

2.1 แบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ใช้เกณฑ์และการแปลความหมาย ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยมีการปฏิบัติการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 แบบสอบถามองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ใช้เกณฑ์และการแปลความหมาย ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง	องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50 หมายถึง	องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50 หมายถึง	องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50 หมายถึง	องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50 หมายถึง	องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) แล้วเทียบกับเกณฑ์ของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540, หน้า 144) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .81 ขึ้นไป	ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง .61-80	ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง .41-60	ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง .21-40	ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าต่ำกว่า .20	ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และการทดสอบสมมติฐานการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ประเภทของสถานศึกษาที่สังกัดอยู่และประสิทธิภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดอยู่ โดยการแจกแจงความถี่ ใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา และประสิทธิภาพในการบริหารและองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา และประสิทธิภาพในการบริหาร สถิติที่ใช้ คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามประเภทของสถานศึกษาและประสิทธิภาพบริหารแตกต่างกัน” สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (*t-test*)
4. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 “องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามประเภทของสถานศึกษาและประสิทธิภาพบริหาร แตกต่างกัน” สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (*t-test*)
5. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีความสัมพันธ์กับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา” สถิติที่ใช้คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)